

TÉTELEK

AZ ÖSSZES

JOG- ÉS ÁLLAMTUDOMÁNYOKBÓL,

MELYEKET

A PESTI MAGYAR K. TUD. EGYETEMEN

KIÁLLOTT SZIGORLATOK UTÁN

A JOGTUDORI RANG ELNYERÉSE VÉGETT

A TEKINTETES

JOGI KAR HELYBENHAGYÁSÁVAL

NYILVÁNOS VITATKOZÁS ALÁ BOCSÁT

HAUER SÁNDOR

1871. évi október hó 27-én déli 12 órakor.

PEST,
NYOMATOTT AZ „ATHENAEUM” NYOMDÁJÁBAN.
1871.

KNY-19-00200

I. Az észjogból.

1. A végszükség állapotja a jogtörvények hatását tárgyilag és alanyilag megszünteti.

2. Az elévülés eszméje észszeres és igazságos, de feltételei az államban határozatnak meg.

3. Az elmeművek tulajdonánál fogva az egyes könyvpéldánynak vevője nincs jogosítva a művet utánnyomatni.

4. A kellően megkötött szerződések jogilag kötelező erővel bírnak.

5. A társaság és így az állam is fictio juris nélkül nem tekinthető személynek.

6. Az állam legfőbb célja a jogrend megvalósítása.

7. Nemcsak a védelmi, hanem a támadási haború is lehet jogos.

II. A római jogból.

1. Az „actiones in factum“ szorosan megkülönböztetendők az „actiones in factum conceptae“-tól.

2. A traditio általi szerzőismód a jus gentiumban gyökeredzik.

3. A „quod interest“ fogalma alatt ugy a „lucrum cessans“, mint a „damnum emergens“ értendő.

4. A „litis contestatio“ novatio természetével bir.

5. A lehetetlen feltétel más hatással van szerződés, más hatással végrendelet érvényességére.

6. A „quarta Falcidia“ jótéteményében csak az örökös és helyettese, de nem a legatarius és fideicommissarius részesül.

7. Az örökségi jog nem dologbani jog.

III. Az egyházjogból.

1 Gratian decretuma, mint pusztán magánszerzemény, magában véve kötelező erővel nem bír.

2. Szabad egyház szabad államban.

3. A *jus placeti regii* a magyar apostoli király felségjoga és nem ellenkezik az egyház függetlenségével.

4. A házasságnak alakja és lényege a polgári szerződés.

5. A *coelibatus* emberi jog képzeménye és ellenkezik az ész és erkölcs örök szabályaival.

6. A házassági akadályok a leglényegesebbekre szorítandók meg, de ez esetben *dispensatio* egyáltalán ne adassék.

IV. A magyar és erdélyi magánjogból.

1. A magyar és erdélyi magánjog a nemzet jogalkotó geniusának szüleménye s idegen jogrendszerektől független.

2. A magyar és erdélyi magánjog a birtok és tulajdon fogalmát szorosan meg nem különbözteti.

3. A kir. adomány érvényének egyik szükséges kelléke volt a statutio.

4. Az ősi birtokra nézve a törvényes gyám megelőzte a végrendeletit.

5. A magánpecsét alatt eladott nemesi birtok zálognak tekintetett.

6. Az özvegyi-jog és az özvegyi örökösödés lényegesen különböző fogalmak.

7. A telekkönyvi rendszer idegen jogrendszerekből lett magánjogunkba átültetve.

V. A magyar polgári törvénykezésből.

1. A birói illetőség főleg az alperes lakhelye által állapittatik meg, egyéb intézkedések csak kivételeknek tekinthetők.

2. A sommás eljárásnál az egyes bíró eljárásának kutatónak kell lennie.

3. Az 1868. LIV. t. cz. 315-§-ának c) pontja oly általánosságban van fogalmazva, hogy ennek alapján majdnem minden per megújitható. Szorosabb meghatározása a perújítás eseteinek tehát kívánatos.

4. Az 1868. LIV. t. cz. 422 §-ának intézkedése a gyakorlatban a legnagyobb nehézségekkel jár.

5. A becsületsértési keresetek sommás eljárás alá tartoznak.

6. Elévült váltó nem oly okmány, melynek alapján a prdts 338 §-a értelmében biztosítás elrendelhető.

7. Kívánatos, hogy minden hagyatéki ügy a bíróság közbenjárásával intéztessék el.

VI. A büntetőjog és eljárásból.

1. A büntetés fogalmának és kellékeinek leginkább a szabadságbüntetések felelnek meg.

2. Az öngyilkosság a legtöbb esetben egyenszen büntettnek tekintendő mely által azonban a bűnös egyszersmind a büntetéstől is menekül.

3. A büntett, vétség és rendőri kihágások szoros megkülönböztetése a politikai szabadságnak egyik főkövetelménye.

4. A bűnkísérlet kizárja a vétkességet.

5. A halálbüntetés rendes viszonyok közt mellőzendő és csak akkor alkalmazandó, mikor a állam más állammal harczban áll, vagy a rögtön bíróságnak felállítására kényszerül.

6. Az esküdtszékek a szabadságnak legfőbb támaszai, politikai és sajtóvétségek megítélésére egyedül helyes forumok.

7. Helytelen eljárás, ha a bűnét bevalló büntettes szigoruabban büntetetik, mint a konok tagadó.

8. A büntető eljárás éltető eleme és mulhatlan kelléke a nyilvánosság és szóbeliség.

VII. A váltójog- és eljárásból.

1. Az anyagi váltói szigor a váltónak lényegét képezi, a miért is a váltónak hatálya a causa debentől független.

2. Ha valamely lényeges hiány a váltón pótolatik, ezáltal nem a régi érvénytelen váltó éled fel, hanem új váltó keletkezik.

3. A forgatás nem azonos a közjogi engedménnyel.

4. Váltóügyekben választott bíróságnak nincs helye.

5. A váltótörvényszéki marasztaló végzés bekebelezése által a váltó váltói minőségét el nem veszti.

VIII. Az osztrák magánjogból.

1. Ingatlan dolog birtokosának csak az tekintetik, kinek nevére az ingatlan telekkönyvileg írva van.

2. A kiskoru azon dolgokra nézve, melyeket saját szorgalmával szerzett, a gyám beleegyezése nélkül is szabad intézkedési joggal bir.

3. Az a. p. t. k. értelmében csak kétféle személyes szolgálat létezik: a használatnak és haszonélvezetnek szolgálma.

4. Az elévülés által nem enyészik el a jog, de a kereset válik hatálytalanná.

5. Ingatlanon szerzett zálogjog nem jogosítja fel a hitelezőt: nem fizetés esetében a zálogot brevi manu elárvereztetni, hanem követelése fennállásának bebizonyítása céljából keresetet indítani tartozik.

IX. A politikai tudományokból.

1. A személyes szolgálatok is productivok.
 2. A pazarlás nemzetgazdászati szempontból károsabb mint a fukarság.
 3. A pénzverésdíj annyira szükséges, hogy az érmek ingyenverése az ércpénznek a forgalomból való eltűnésére is vezethetne.
 4. A szabadkereskedelmi rendszernek nem lehet feltétlen elsőbbséget adni a védvámrendszer felett.
 5. A fejadó egyike a legnyomasztóbb adónemeknek.
 6. Az államjavadak elidegenítése tanácsos.
 7. A dohánymonopolium czélszerű és igazságos közvetett adónem.
 8. Helyes államháztartás mellett a „rente“ adósság leginkább alkalmas az olcsó törlesztésre.
 9. A bíró független legyen felfelé és lefelé.
 10. Az iskolakényszer a legjogosabb kényszer.
 11. Törvény és rendelet szorosan megkülönböztetendő.
 12. Az alkotmányosság alapfeltétele a törvények tisztelete.
-

X. A statistikából.

1. Ép közgazdasági viszonyokra mutat, ha kedvező s folyton javuló a lakosságnak átlagos élettartama.

2. A magyar gyapju csakis finomságánál fogva képes más országok hason termelvényével versenyezni.

3. A müipar hazánkban a felvirágzásnak minden előfeltételével találkozók.

4. Dalmatia elszegényedésének egyik oka: az ezen koronaország irányában követett helytelen vámpolitika.

5. Az ausztriai magyar monarchiában, jelesen a magyar államban szemközt a Lajthántuli területtel nincs helyes arány a hitelkereslet és kínálat között.

6. A tengeri haderőnek árnyoldala a hadakozóknak csekély száma.